

DISCUSSION ON FACT FINDING COMMITTEE REPORT.

Dr. R. NAGAN GOWDA (Minister for Agriculture).—Mr. Speaker, Sir, I move :

“That the report of the Fact-Finding Committee (States Re-organisation) be taken into consideration.”

In doing so, I wish to state that this Committee whose report is placed in the hands of the members of this Hon'ble House quite a few weeks ago was presided over by one who had considerable experience as an administrator. Among the members of the Committee were some eminent sons of the State. They have collected information that they were requested to do from the Governments of the various States concerned and from authentic records, etc. The information that is contained in this report is of a nature that would be considered as quite authentic. The Committee has merely placed before us the statistics concerned with the problem. It is for the Hon'ble Members of this House to draw their own conclusions and make use of the material that is placed before them. The report contains along with statistics certain very interesting and easily understandable sketches. This is somewhat of a novel feature for a report, which makes the report quite interesting and also attractive. Usually reports like this are as dry as dust, but this report is really made easily understandable and interesting. It contains also a number of very useful maps. It is important that in one volume so much important and valuable material has been gathered.

When the States Re-organization Commission was appointed by the Government of India, it was welcomed by the Chief Minister of this State in the following words :

“The Government of India have set up a High Power Commission to make proposals for the re-organization of States in India. I welcome the appointment of the Commission.”

The object with which the Government of India appointed this Commission is clear from what was said by the Chief Minister last year. He said :

“India is now divided into 28 States—10 Part A States, 8 Part B States and 10 Part C States. These divisions are based more upon historical accidents than upon well-considered principles of administrative convenience and cultural affinities.”

The sizes of these States are quite varying. Some are very big and some are very small and hence the States Re-organization Commission was appointed by the Government of India. There is no doubt that when the States Re-organization Commission makes its report, there will be certain changes in the boundaries of the States of India. What these changes are going to be and how they are going to be made, is a matter which will be guided by discussions, as for instance discussions and opinions of our Assembly and the Assemblies in the various States in India and also by the opinions expressed by the people of the country. We might therefore expect certain changes to take place in our State also. To quote the Chief Minister again, he stated :

“Mysore State is a composite State. This composite character is our heritage. It is our duty to preserve it. One of the important basis on which States are expected to be re-organised is language. But language itself cannot be purely the only guide for re-organization of States. Mysore being a composite State and wishing to preserve this composite character, we will have to consider various aspects.”

At the time of appointing the Fact Finding Committee, it was the desire to gather material that will, as was stated by His Highness in his Address to the Legislatures recently, facilitate proper consideration of this important problem. Now this report has been placed in your hands. The members of this Assembly, I am sure, will

(Dr. R. NAGAN GOWDA.) discuss and consider the facts that are mentioned here, the problem that faces us, in a way as to enable the Government to place their views before the States Re-organization Commission. This opinion was also expressed by His Highness the Rajpramukh when he said: "I hope your discussions will enable my Government to place their views before the States Re-organization Commission." Yesterday the Chief Minister in his budget speech mentioned "The Government is eagerly awaiting your discussions of the Fact-Finding Committee Report. I am sure your discussions will result in a correct lead being given." He further stated "... and hope that your discussions will also give a correct lead to the people of the State as a whole." At the time of the re-organisation of this country, it is certainly expected that the result of any re-organisation could only be the good of the people concerned and this certainly will have to be kept in view in our discussions. The areas which are occupied or inhabited by people who are speaking Kannada, have sometimes expressed their desire to join the Mysore State. The economic and administrative problems that arise out of the re-organisation of the States and especially our State are matters that ought to be considered with earnestness by the Hon'ble Members of the Assembly. The report that is before us contains facts and figures obtained in this regard. With these few remarks, I request this Hon'ble House to consider the report of the Fact Finding Committee.

Mr. SPEAKER.—Motion moved: "That the report of the Fact Finding Committee be taken into consideration."

Sri Ijari SIRASAPPA (Harapanahalli).—Sir, the Hon'ble Minister who moved that the report of the Fact Finding Commission be considered by this House has not clearly stated whether a decisive opinion of this House is to be given or whether that report is to be discussed by the members of this House and the opinion to be given before the Re-organisation Commission be left to the Government of Mysore. In using

the word consideration, as far as I can say, it is understood that the matter be discussed by the members of the House and the conclusions arrived at about the subject be placed before the Commission. If it were mere discussion, the members might as well discuss and leave it there and just go home. When the States Re-organisation Commission visited Mysore State, and when the Commission was at Bangalore, the Chief Minister of the Mysore Government welcomed the Re-organisation Commission and said that he would be appointing a Committee to go into the details and facts of the adjoining Kannada areas and after receiving the report submitted by that committee, he would just request this House to discuss the matter and come to a conclusion. I would like to know from the Hon'ble Minister who has moved this subject for discussion or consideration or whatever it is, as he puts it now, whether these things are to be discussed, considered and a conclusion arrived at by this House, or is it to be left to the discretion of the Government to place their opinion before the Re-organisation Commission?

Dr. R. NAGAN GOWDA.—I have just moved that this report be taken into consideration.

Mr. SPEAKER.—The report is before the House for discussion on the motion for consideration.

Sri Ijari SIRASAPPA.—How will they give their opinion?

*Sri J. MOHAMED IMAM (Jagalur).—Sir, the whole attitude adopted by the Government so far as the report is concerned seems to be very mysterious. Because, they say that a Committee was appointed to prepare this report and on the basis of this report we must come to a conclusion and this House must come to a decision. It is stated in the Rajpramukh's speech that the decision of this House would be conveyed to the Re-organisation Commission. The Chief Minister has also said . . . (Interruption). that this being a democratic Government, they will be guided by this House. How should the Government act? It must be through a decision. I would like to know what is the procedure adopted.

(Interruption). So, I would like to know the exact procedure that the Government is going to adopt. Is it simply a matter to be talked out, or is the Government going to take a decision of this House? Or, are they going to adopt the same procedure as they adopted in the Upper House.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Home).—It has been laid down in the Rajpramukh's speech. (The Hon'ble the Minister hands over a copy of the Address of the Rajpramukh).—

Sri J. MOHAMED IMAM.—(reads).

"I hope your discussions will enable my Government to place their views before the States Re-organisation Commission."

Discussion means decision. Discussion does not end without a decision. Then, perhaps, they expect every member of this House to take part in the debate, and that they will transfer all our speeches to the Re-organisation Commission so that they themselves may come to a decision. I think the Government must come to a decision and must take a definite attitude in this matter.

Sri M. V. RAMA RAO (Tumkur).—I rise to a point of order, Sir. The list of business for today says:

"Dr. R. Nagan Gowda (Minister for Agriculture) to move that the report of the Fact Finding Committee (States Re-organisation) be taken into consideration."

Just now, the Hon'ble Minister made a brief speech. It was not quite clear to me on account of the background disturbances to understand whether the Hon'ble Minister concluded his speech by making a motion or whether the motion will be made at a later stage in the course of the debate or discussion that is proposed to be initiated. In any case, since the notice of the motion has been put down on the Business Paper, I should like the Chair to enlighten the House as to whether the motion has been made or will be made at a later stage.

Sri J. MOHAMED IMAM.—If I understand, the motion has already been made, if it is a motion at all.

Mr. SPEAKER.—Yes.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವಿಠಲಗೌಡ (ಮದ್ದೂರು).— ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸಂದೇಹಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ಕಮಿಷನ್‌ನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಾಗ, ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಅವರ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಹುದೆಂದು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಕಮಿಷನ್ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಮೊದಲು ಕೆಲವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರೆಲ್ಲರೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದುದೇನೋ ನ್ಯಾಯ. ಈ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಧಾರಭೂತವಾಗಿವೆ, ಎಷ್ಟು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿವೆ, ನ್ಯಾಯವಾಗಿವೆ, ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿತವೆಂದು—ಎನ್ನುವುದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ಇದು ಬಹಳ ಚರ್ಚಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಈಗಾಗಲೇ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತ ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೇಗೆ ಇದ್ದರೂ ಇದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಾದ ಹೂಡುವವರಿಗೆ ಇದು ಸಹಾಯಕವಾಗಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಅಂಥವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯ. ಇಷ್ಟರ ಮೇಲೆ ಈ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ಸಭೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಒಂದು ಸಂದೇಹ. ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ಸಮಿತಿಯು ವರು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಲಭ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರ ಶಿಫಾರಸನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರ ವರದಿಯನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಅಪವಾದ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಏನೋ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಬಹುಶಃ ಅನೇಕರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರುವ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಭಾಂಡಿ ಅಥವಾ ಎರೈಕಟ್ಟು ವೈತ್ಯಾಸ ವಾಗಬಹುದು. ಆಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳನ್ನೂ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಆ ಕಮಿಷನ್‌ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಯದ್ವಾ ತದ್ವಾ ಮಾತನಾಡಿ ನಮ್ಮ ಶಾಸನ ಸಭಾಸದಸ್ಯರು ಅಪಖ್ಯಾತಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬಾರದೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಬೇಕಾದರೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿಯೋ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕಮಿಷನ್ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಆ ಕಮಿಷನ್ ವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ: ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಆ ಮೇಲೆ ನಾನು ಡಿಲ್ಲೆ ಗಾಗಲಿ ತಾವು ಹೇಳುವ ಯಾವ ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು 'You leave it to us' ಅದನ್ನು ನಮಗೆ ಬಿಡಿ ಎಂದು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.)

ಅವರು ಹೇಳಿದರು. (ನಗು!) ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ, ಬೇರೆಯವರು ನನಗೂ ಕೆಲವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿನ ನಾವು ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕರು ಇದನ್ನು ಅನೇಕವಿಧವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆನೆ ಹೀಗಿದೆ ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಕುರುಡರು ಅನೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗ ಮುಟ್ಟಿ ಹೇಗೆ ಭಾವನೆ ಮಾಡಿದರೋ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಅವರವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಯೋ ಅದರಂತೆ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶವಾಗಬೇಕು, ಕನ್ನಡನಾಡು ಒಂದಾಗಬೇಕು, ಒಡೆಯಬಾರದು, ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಅಡಳಿತದಲ್ಲರಬೇಕೆ, ಎರಡು ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಅನೇಕ, ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಎಲ್ಲೆ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದಾಗ ಮುಂದೆ ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ಸಭೆಯವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈಗ ನುಡಿಸಬೇಕೆ? ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೋ, ನಾವು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ಹಾಗೆಯೇ ಇಡುತ್ತಾರೋ ಒಂದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಆ ಸಮಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 105 ಜನರಿದ್ದೇವೆ. ಇವರ ಪೈಕಿ 90-95 ವಿವಿಧ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬರಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣದ ಪರವಾಗಿ ಅದಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವವರಲ್ಲೂ ಅನೇಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ; ಬೇಡ ಎನ್ನುವವರಲ್ಲೂ ಅನೇಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಆಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ? ಅಂದಮೇಲೆ ಈ ಗೊಂದಲವೇಕೆ ಇಲ್ಲ! ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಕುಳಿತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಇದ್ದರಿಂದಲೇನು ಸಾಧಿಸಬಹುದೆಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದೇಹ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ನುಡಿಸಿ ಮಾಡಿರುವ ಡಾಕ್ಟರ್ ನಾಗನಗೌಡರು ಈ ನನ್ನ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ, ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

2-30 P.M.

Mr. SPEAKER.—Has the Hon'ble Minister got to say anything?

Dr. R. NAGAN GOWDA.—Mr. Speaker, Sir, so far as the authenticity of the figures is concerned, it is stated in the report that the figures have been collected from documents and the names of the documents are also

mentioned in them. One could form his own opinion from that. The Hon'ble Member mentioned that later on when the States Reorganisation Commission makes its report, the Assembly will be asked to state whether they agree to it or not. That of course is true. That will be a very late stage in this process of States Reorganisation. But in the meanwhile, the reason why this Committee was appointed and the report was called for was to enable this House to discuss the matter from authentic figures that are available and thus come to a decision, because the whole thing affects our State rather very vitally. It is one thing for each individual to go and make a report and express his opinion. That freedom to express their opinion of course has been given to us by the All-India Congress Committee, specially so far as the Congress Members are concerned. But it would be much more advantageous for the Assembly to discuss these matters together and come to some conclusions that would be useful and that would serve as a guide both for the Government and also for the people. His Highness has said that the discussions of this Assembly on this subject would enable the Government to place their views before the States Reorganisation Commission. The Chief Minister has also stated in a rather very definite language that the Government have deliberately refrained from expressing their opinion in order to facilitate a unanimous move in the right direction. That I think, Sir, is rather a matter of great importance. It is necessary that on a matter which affects us, the whole State, and also our neighbours to some extent, should come to an agreed solution, if such a thing is possible. Of course, the States Reorganisation Commission, as its name itself indicates, as Members say, is a Committee for the reorganisation of the States. It does not definitely say whether it is a unification of this language or that language. It is a reorganisation of the States all over India and the idea in moving this report for being taken into consideration is that we should express our opinion here in the House and if possible later on to enable the

Government and also the people to come to an agreed decision.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Minister has stated that the report is thrown open for discussion and the discussion will help either the House itself as a whole or the Government to take some unanimous decision at a later stage.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—I am grateful to the Speaker for his clarification. All the same, I am where I was. Because, he says that we shall come to a decision now and that will help the Reorganisation Commission to form their own opinion. If that is so, as Sri Mahomed Imam said, we have not only to consider this but come to a decision and take votes. Are the Government bound by the majority votes, I ask. For, if we take a decision now and leave it at that and the Reorganisation Commission take a certain decision and place it before us for our opinion, will we not be prejudging the issue if we take a decision now without knowing what they decide? Therefore my doubts are as they are or as they were.

A MEMBER.—It has increased.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Yes. I am doubtful whether the Government will be bound by the majority opinion of this House and whether they will take votes on this issue.

Mr. SPEAKER.—They have definitely stated that they have moved the motion to have the opinion of the House. This was discussed in the other House also. Therefore, they have only placed the report before the House for discussion and the Hon'ble Minister has definitely stated that the discussion may help them to come to some unanimous decision.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—It is a fond hope. I have no quarrel with that. I am convinced that there will be as many opinions as there are members here or as there are speakers here.

Mr. SPEAKER.—That is hypothetical.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—If it is a fond hope, I have no quarrel. They have allotted four days for it and

we may go on discussing it. But even now, I believe that it will serve no useful purpose.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—One word about this. The States Reorganisation Commission will certainly take into consideration the opinions of the Hon'ble Members of this House. The question is whether our decision will be completely adhered to by the States Reorganisation Commission. But certainly we all trust that the States Reorganisation Commission will give much weight to the decisions and opinions expressed by this House. It is true that there are varying and different opinions in this House. But I do not believe my Hon'ble Friend Sri Veeranna Gowdh is so pessimistic when he stated that there were 105 different opinions in this House. I do not believe that; probably there are two opinions which might later on fuse into one opinion.

Sri G. A. THIMMAPPA GOWDA (Arkalgud).—While considering the report, what is the decision that this House is going to take? How can we take a decision here?

Sri J. MOHAMED IMAM.—I may just recall the background and the circumstances under which this Committee was appointed. When the Reorganisation Commission visited the State, they invited the opinion of the Government and of the Chief Minister and of the Members of the Legislature. At that time, not only the members of the Government but the members of the Ruling Party put a seal on their lips. There was a decision by the Congress Legislature Party that no member should give evidence before the Commission. In pursuance of that mandate many members refrained. Even Mr. Veeranna Gowdh was there on the same day when I was present to give evidence before the Commission. His evidence was that he was gagged from giving any evidence. So far as the members of the Government were concerned, they were also gagged and they did not give their view. So, the present situation is that the Reorganisation Commission has not got any authenticated material either from the Government or from the

(SRI J. MOHAMED IMAM.)

Ruling Party or from the Congress Party which is the biggest party. The only authenticated view before them is that of the P. S. P.

Sri B. V. NARAYANA REDDY (Bagepally—Gudibanda).—There is the Communist Party view also.

Sri J. MOHAMED IMAM.—If you say one man forms a Party, that view is also there. The Reorganisation Commission in not having the opinion of the Government and others before them, and the Government not being helpful to them, were dissatisfied and they went to Delhi, taking what view, I cannot understand. So, that is the position. The attitude of the Government was this: to help the members to come to a decision, to help the Government to come to a decision, they said it was desirable to appoint a Committee and the decision to appoint a Committee was taken not in this House, but at a private meeting of the Congress Legislature Party. It was in pursuance of the mandate of the Congress Legislature Party that this Committee was appointed though a suggestion to that effect was made in the House. And perhaps in pursuance of the suggestion given by the then President of the Congress also, this Committee was appointed.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Who said that?

Sri J. MOHAMED IMAM.—That is why I said 'perhaps'. So this Committee which owes its existence not to the Government or to the Legislature but to the resolution of the Congress Legislature Party has done its work and it has obtained its material. Now, the question is, is it not the duty of the Government or the State or the Members to provide and supply the Reorganisation Commission with the necessary material for them to come to a reasonable decision or should we allow them to have their own way and ask them to work in the dark, because they have no materials so far as this State is concerned? So it is very dangerous to allow as it is because they may take any decision as they please; also it is necessary to dispel

from their minds the feeling that Mysore and Mysoreans have been very unhelpful to them.

Sri G. A. THIMMAPPA GOWDA.—Even if it is discussed also, it comes to the same thing.

Sri J. MOHAMED IMAM.—That is why, to provide the necessary material, to give them necessary guidance, it is necessary to make up our deficiency or failure to discharge our duty, that this House should come to a decision. This will be the first authenticated authorised view to be communicated. Otherwise there is no use of simply discussing this. Even if we discuss it for four days, we do not come to a decision and we will be where we are. So, it will be better to end this controversy and come to a decisive conclusion and take a definite decision whatever it may be and that definite decision is conveyed to the Re-organisation Commission. So, I suggest to the Government that after consideration of this report, they may come to conclusion on definite issues on this subject.

(Sri H. K. Shivarudrappa Rose).

Mr. SPEAKER.—Is the Member going to discuss the report?

Sri H. K. SHIVARUDRAPPA.—Yes.

Mr. SPEAKER.—I want to bring it to the notice of Hon'ble Members that Government have placed this report before you for discussion, to enable them to send up a report to the State Re-organisation Commission. This fact has been mentioned both in the Address of His Highness the Rajpramukh and also in the statement made by the Hon'ble the Chief Minister. This has been placed before you for discussion so that your discussion may enable the Government to place their views before the States Re-organisation Commission. Therefore no motion setting out a particular view point has been moved by the Government. It is simply placed before the House and the members are free to express their opinion on the report.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಮುಂಡೆ ಮಾತನಾಡಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನೇನಾ ದರೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಅದರಮೇಲೆ ನದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್-ರಿ-ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಕರ್ಣಾ

ಟಕವೊಂದರದೇ ಅಲ್ಲ ಇತರ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಸರಪಳಿಯವಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದರೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಆಗಬಹುದೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಏನೂ ಹೇಳದೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ

Mr. SPEAKER.—I just want to bring it to the notice of the Hon'ble Member, that he is not asking for information; more information has been supplied than is necessary. Therefore what is the use of simply asking for information?

Sri K. PRABHAKAR.—Then I shall ask the information itself.

Mr. SPEAKER.—No. The same information has been asked by the Leader of the Opposition and by so many other members.

Sri R. CHENNIGARAMIAH (Korata-gere—Madhugiri—Scheduled Castes).—I am asking one information, Sir. Just now the Hon'ble Minister said that the discussion of this House will help the Government to give their opinion. I would like to have one information from the Government. The Hon'ble Minister has stated here that the discussion of this House will help the Government to give their opinion to the Re-organisation Commission. I would like to know whether our Government have been asked to give their opinion to the Re-organisation Commission or to the Central Government. My information is that the other Governments have not been asked to give their opinion. The Ministers of the Cabinet are free to give their opinion in their individual capacity. I would like to know whether our Government has been definitely told by the Re-organisation Commission or the Central Government to give their opinion. In that case, I can understand that they can give their opinion on the basis of the information gathered by discussion. When they have not been asked by them, why should they worry about our discussion? They are free to give their opinion.

Sri M. PALANIYAPPAN (Ulsoor).—What the Hon'ble Speaker just said is: that on the report of the Committee we are not going to take any definite decision. We have to seek some information on certain points. It would

be proper for the Government if it were to give us some lead to give our opinion on the report.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—Mr. Speaker, Sir, the States Re-organisation Commission has asked the Government to give their opinion on this question. That is all, Sir.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಾದಯ್ಯ (ನಂಜನಗೂಡು—ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಈಗ ತಾವು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಒಂದು Motion ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅಂದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ?

Sri J. MOHAMED IMAM.—It is a motion for consideration.

Sri M. MADIHAH.—Whether the members are allowed to send amendments to this report, we want to know from the Chair.

Mr. SPEAKER.—When the amendments are received, we will consider whether they are admissible or not.

*Sri S. SRINIVASA IYENGAR (T. Narasipur).—I wanted some clarification. You were just now pleased to say to Sri Madiha that amendments would be considered. Sir, the House is not discussing on a definite motion. If that is so, we cannot move any amendments. If it is a motion, as has been introduced by the Hon'ble Minister, then we have a right to send amendments and we have done so. Sri Imam, Sri Hutchegowda and myself have sent amendments and some others also might have sent. You were pleased to observe just now that there was no motion before the House. But when Dr. Nagangowda has moved that the report be taken into consideration, we have given notice of amendments to the effect that something else should be added to this motion.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Home and Industries).—Is it to the report?

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—To this motion. The motion is for the consideration of the report. Our amendment is not only to add but also to do something else that is contained in the report. Therefore it is very necessary to make this point very clear. If it is a definite matter, then the amendments would be discussed. If it is not a motion, then we cannot table

(SRI S. SRINIVASA IYENGAR.)

any amendments at all. Therefore, I pray for a ruling on this subject, Sir.

SRI J. MOHAMED IMAM.—It is stated in the list of business for Friday the 4th March 1955, "Dr. Nagan-gowda to move that the report of the Fact Finding Committee (States Re-organisation) be taken into consideration." When it is moved, then it is a motion for consideration.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ (ತರೀಕೆರೆ).—ತಾವು ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೆಲವರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿ ಎಶಾಲ ಮೈಸೂರಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅದನ್ನು oppose ಮಾಡಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಾಪೇ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಡುತ್ತಾರೋ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ವೋಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. If they are going to take votes of the members, all the members need not speak. Therefore we want to know whether the Government are going to place their opinion before the House.

SRI IJARI SIRASAPPA (Harapanahalli).—On a point of clarification, Sir. Just now the Hon'ble Minister has just now said that they will arrive at a conclusion or a decision for themselves, but he did not say when they would arrive at the conclusion or decision.

MR. SPEAKER.—He said that they would arrive at a decision at a later stage.

SRI IJARI SIRASAPPA.—Is he making any statement at a later stage, Sir?

MR. SPEAKER.—They may take a decision at a later time. Discussion on this matter would enable them to take a decision at a later stage. That is what he has said.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಂಚಾಕ್ಷರಯ್ಯ (ಅರಸೀಕೆರೆ).—ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಏಕೆಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಮಾತನಾಡುವವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ record ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಮೊದಲು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮುಂಚೆ ಹೇಳಿದ ಗೂಢ ಗೂಢವಾಗಿ ನಡೆಸುವುದೇಕೆ?

SRI IJARI SIRASAPPA.—With your permission, Mr. Speaker. As he has moved for consideration, a decision is to be arrived at after discussion. He cannot postpone it to a later stage, Sir.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—May I submit with your permission, Sir, that why in the form of a motion my learned friend has moved that this report may be taken into consideration, may be is to keep to the Rules of Procedure. Under Rule 115 of the Rules of Procedure and Conduct of Business, any matter of general public importance will have to be discussed only when it is moved before this House. What is moved in the form of a motion is that this report may be taken into consideration. Nothing more need be read into it than what is contained in the words expressed by my learned friend. Further, Sir, my friend has made it very clear that it is a duty cast on this Government, and the Re-organisation Commission also expects our opinion in the matter; and in order to enable us to give our opinion the Government thought that an opportunity may be given to the House to express their views and make us understand what the feeling is so that Government may take a decision based on the opinion expressed in this House. It is not as though the Government do not wish to take a decision in the matter. That stage may come later on, perhaps may come after considerable discussion takes place; we have yet to discuss it for three or four days. Various doubts expressed by the Hon'ble Members may be considered at a later stage when the discussion develops. I do not think any further clarification is necessary. I would request you to direct that the report be taken into consideration.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.—ನಾನು ಹೇಳಿದ ಅನುಮಾನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಭಯವೇನೆಂದರೆ, ನಾವಿಲ್ಲ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ; ಕೆಲವರು ಮಾತನಾಡಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ಬಹುಮತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಳುಹಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ? ಕೆಲವು ಜನರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಬಹುಮತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದು ಅವರು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ನಮಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದು, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂತೆಂದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಅದು ಬಹುಮತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿರಬಹುದು. ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಒಂದು Motion ತಂದು ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ vote ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು Motion ಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ

ಚರ್ಚೆ ನೋಡಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸುವುದು ತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ).— ಹಾಗಲ್ಲ; ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುವುದು 'ಈ stage ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ' ಎಂದು. ಹಾಗಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಈ stage ಬಂದಾಗಲೇ ತರಲಿ. ಈಗ ನಮ್ಮ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟ ಅದರ ಮೇಲೆ theoretical discussion ನಡೆಸುವುದೇ? ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮವಾಗುವಂತಿರಬೇಕು. ಅಂಥದೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ, 'ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. It has been admitted by Government that that stage is not reached. Then I would suggest to the Government that it would be better for them to place the motion at a time when that stage is reached.

Mr. SPEAKER.—We have wasted much time of the House. I feel from my point of view as well as from the point of view of other Members that the matter is very clear and it is made very definite. There is no motion for any particular view point. Also the report of the Committee cannot be adopted. There is no question of adopting the report of the Committee here. They have made it clear,—both the Ministers have made it clear, that they have placed the report merely for discussion to enable them to take a decision. And the Reorganisation Commission has also asked for the opinion of the Government. Therefore they have to come to a certain decision regarding this matter. I may give another example of the Public Accounts Committee. If the report of the Public Accounts Committee is placed for discussion before the House, no motion will be moved for adoption of the report. This report is also similarly placed for discussion before this House for the Hon'ble Members to give their opinion. I have looked into the Rules of Procedure and found it to be correct. Therefore there will not be any illegality regarding discussion of this report as placed by the Government. This report will be thrown open for discussion after lunch hour. In the meantime if the Members feel any doubt regarding the matters discussed in the report, they may make speeches asking for information and the Government will furnish available

information. At the end there may be unanimous opinion or the opinion of the majority of the House. Otherwise they themselves will take a decision and send it on to the Reorganisation Commission. That is what I feel. After lunch hour, no further clarification on any further points can be asked and we can straightaway continue the discussion on the report.

Now the House will rise and meet at 3-30 P.M.

The House rose for Lunch at Three of the Clock and reassembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[Mr. SPEAKER in the Chair.]

Sri V. M. MASCARENHAS (St. John's Hill).—In my opinion, this motion or this discussion under item No. 2 is irregular for the simple reason that we have been asked to discuss a report. This report is nothing but a collection of facts. I do not see why this House should waste four days of its precious time in discussing a report which contains nothing but a number of facts. If, on the other hand, the Government had told us to discuss the States Reorganisation question in the light of facts provided by the Committee, I would have appreciated it. I want to bring this to your notice.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಶಿವರಾಜಪ್ಪ (ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ-ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ವಿಭಜನೆಯ ಅಗತ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶೇಷಾದ್ರಿ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಇದರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Sri K. PATTABHIRAMAN (Kolar).— I think my friend's while speaking on the merits of the motion made a suggestion to the House. Is that disposed of?

Mr. SPEAKER.—I have already said that there is no irregularity in discussing this report which is placed before the House by the Government. They have said that this discussion will enable the Government to come to a certain decision. They have also said that, if possible, at a later stage

(MR. SPEAKER.)

they may take unanimous decision in consultation with the Hon'ble Members.

Sri V. M. MASCARENHAS.—My only objection. . . .

Mr. SPEAKER.—Your objection is that it won't serve any useful purpose.

Sri V. M. MASCARENHAS.—There should be no discussion on the report; but on the question of States Re-organisation I am prepared for discussion. But unfortunately we have been asked to discuss a report, which is only a collection of facts. It needs no discussion.

Mr. SPEAKER.—Just as you discuss on the report of the Public Accounts Committee and express your opinion whether those facts are correct or not, on similar lines you can discuss and say

Sri V. M. MASCARENHAS.—Comments are made by the members of Public Accounts Committee on the recommendations of the Accountant General. Here the Government have not said one word.

Mr. SPEAKER.—These facts are collected and placed before you to form your own opinion. That is the object.

Sri B. NARAYANASWAMY (Mysore City—South).—There is a good deal of difference between the Public Accounts Committee report and the Fact Finding Committee report for the simple reason that the Public Accounts Committee report contains some recommendations whereas the Fact-Finding Committee report contains only certain facts and figures. The Fact-Finding Committee report contains no recommendations, no proposals and Government have not made any recommendations over that report and I think Mr. Mascarenhas's point of order is pertinent that merely discussing this Committee report would be of no avail unless it relates to certain specific subject, namely, Re-organisation question in relation to Mysore State. That should be the form of motion that ought to have been placed before the House. Now merely because there is a Committee report, what is it that you are going to discuss on this report? Are we here to say that the Committee report is not good, does not contain facts properly or the facts that

are contained are not true? What is the basis for these things? So I think the Minister has to modify or come forward with some other motion so that we might discuss a regular motion in relation to the Fact-Finding Committee report. It should be connected with the States Re-organisation Commission work that is now being taken up and that relates to Mysore State also.

* ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ನಾಗರ-ಹೊಸ ನಗರ).—ನಾ ಮಿ, ಈಗ ನಾವೇನೋ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಚರ್ಚೆ ಆದಮೇಲೆ, ಅಂದರೆ ಇದು ಮುಗಿದನಂತರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಒಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಹೋದಾಗ, ಈ ಸಭೆಯು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಆ ರೀತಿ-ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಗೆ ತಿಳಿಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಗೆ? ಅಥವಾ ಈಗ ನಾವು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಭಾರ್ಷದ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ-ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಮಿಷನ್‌ನವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ? ಅಥವಾ ಈ ಚರ್ಚೆ ಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿದನಂತರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದಂಥ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ? ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಮುಖ್ಯಾಂಶ. ಈಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದೆ, ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಆಗ ಸರ್ಕಾರ ತಿಳಿಸುವಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗದೆ ಇದ್ದಾಗ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗಿ ಬಹುದೇನೋ ಎಂಬ ಒಂದು ಶಂಕೆಯಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಆಗ ನಾವು ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗವಹಿಸಲು ಒಂದು ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri H. SIDDABEERAPPA.—May I respectfully submit that you have already given a ruling that there is no irregularity committed in the procedure as suggested in the motion and that discussion may take place? I do not think any further point for clarification arises in view of your ruling.

Mr. SPEAKER.—I have said over and over again that the Government have made the point clear beyond doubt that this discussion will enable them to take a just decision, or at a later stage in consultation with the House they may be able to form a unanimous opinion. That is what they have said. Therefore, there is no use in pressing that point.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಶಿವರಾಜಪ್ಪ (ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ—ಹೆಗ್ಗಡೆ ದೇವನ ಕೋಟೆ).—ಸರ್ಕಾರ, ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶೇಷಾದ್ರಿ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟು

ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಅಗತ್ಯವೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ, ಅಥವಾ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಯಾವ ರೀತಿ ಅಗಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೋರಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಹಿಂದೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ತರೆಯುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಈ ಮಹಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಹಾಗೂ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರೂ ಸಹ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ತುಂಬ ಅಗತ್ಯ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಅಂದೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ಅವಿಭಜಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಅಗತ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಬ್ರಿಟಿಷರು, ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಜನರಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಗ್ಗಟ್ಟನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಈ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಮೇರೆ ಕೃತಕವಾದಂಥ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅಂದು ಅವರು ಹಾಗೆ ಕೃತಕವಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಂಥ ಗಡಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ಇಂದು ನಮಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ, ನಾವೀಗಲೂ ಆ ಗಡಿಗಳನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಅವುಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಸಮಗ್ರ ಭಾರತಾದ್ಯಂತವೂ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಈಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಕೂಗು ದೇಶದ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಅಂದು ಈ ಒಂದು ಮಹಾತ್ಮವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರೋ ಅಂಥ ತತ್ವವನ್ನು ಇಂದು ಪಾಲನತಕ್ಕೂ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದುದರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಪೊಟ್ಟಿ ಶ್ರೀರಾಮುಲವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ತೆತ್ತರೆಂಬ ವಿಷಯ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಒಂದು ದುಃಖಕರವಾದ ಘಟನೆ ನಡೆದ ಮೇಲೆ ಆ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಆ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ನಿರ್ಮಾಣವೂ ಯಾವ ಒಂದು ಘನತತ್ವದ ಆಧಾರ ಮೇಲೆ ಆಯಿತೋ ಅದೇ ತತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಬಾಕಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳವರೂ ಹೀಗೆ ದೇಶ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಅಗಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರತದ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳಿಂದ ಉತ್ತರ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಈ ತತ್ವ ನಮಗೆ ಅನಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವರು ಯಾವರೂ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ ಅದು ನನಗಂತೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಅಪ್ಪಾಗಿ ವಿರೋಧವಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಈಗ ಹಾಲ ಇರತಕ್ಕ ದೇಶಗಳ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ತೀರ ಅಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೊಡಗಿನಂಥ ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥಾನವೂ ಒಂದು ದೇಶ. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಎಷ್ಟೋ ಕೊಡಗುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೂ ಸಾಲದಂಥ ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ದೇಶಗಳಿವೆ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಕಟ್ಟಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಆಡಳಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಈ ನೆರೆಹೊರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯ

ಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ತುಂಬ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮನಗಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ದೇಶದ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬಂದುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೆ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮಿತಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದನಂತರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೊಂದು ತೀರ್ಮಾನಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ನೇಮಕ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಹೈ ಪವರ್ ಕಮಿಷನ್ನು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಶ್ರಬಣಿಸಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ ಬಂದಿತ್ತು. ಆಗ ಅನೇಕರು ಇಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನಾಗಲೇ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಶಾಸನ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಪಾರ್ಟಿ ಶಿಸ್ತಿನ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಹಾಗೆ ಒಂದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿಕೊಡದು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ಆಗ ಇವರಾರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬಿಚಿತವಾಗಿ ಆ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆಗ ಆ ಹೈ ಪವರ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳಿದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರು "ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಬಂಧವಾದ ಅಂಶ ಅಂಶಗಳಾವುವು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ನೀವು ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ" ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅವರಿಂದ ಕಾಲಾವಕಾಶ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಹೀಗಾಗಿ ಆ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಈ ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಿಗಾಗಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲಿ ಅಥವಾ ಬಿಡಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರಂತೆ ಈಗ ಅವರು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಹೈ ಪವರ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು 'ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು' ಎಂಬುದಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಪೂರೈಸಿತು. ಇನ್ನು ನಾವು ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ನಮಗೆ ಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಬೇಡವೇ, ಅಥವಾ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸದೆ ಹೋದರೆ ಅದೊಂದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ರೋಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸಹ ತಿಳಿಸಬಾರದೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಫಜಾಲ್ ಸಮಿತಿಯವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜರೂರಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಆ ಸಮಿತಿಗೂ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ನಮ್ಮ ಅಭಿ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ.)

ಪ್ರಾಯ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಮಾತನಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಕೆಳದಿ ನೇರವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರ ಇರುವುದು ಜನರಿಗಾಗಿ, ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ಮಹನೀಯರ ಪಾದ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಈ ಸಭೆಯ ಬಹುಮತಾಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿಸಲೇಬೇಕು, ಅದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಆದ ಕಾರಣ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲ ಚರ್ಚೆಗೆ ತಂದಿರುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಪ್ರಾಂತವಿಂಗಡಣೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಿ ಅಥವಾ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯೆಂದು ಕಛೆಯಲಿ ಹೇಗೆ ಕರೆದರೂ ಭಾರತದ ಭೂಪಟವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ, ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಭೂಪಟವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯವರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಮನಿಸುವಾಗ ಯಾವ ಒಂದು ಕೋಮು ಅಥವಾ ವೈಶ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ನೋಡಬಾರದು, ಮೈಸೂರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಾದರೆ ಇದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ, ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಎಂದರೆ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯವರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರಿನ ನಿರ್ಮಾಣದ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿ, ಬಳ್ಳಾರಿಯನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಆ ದಿವಸ ಬಳ್ಳಾರಿ ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೊರೆಯಾಗಿತ್ತೇ ಎನಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸೇರುವುದರಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಒಪ್ಪಿದೆವು. ಈ ಹೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಶೇಷಾದ್ರಿ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಹೊರಗಿನ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಜನವಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮೈಸೂರಿನೊಡನೆ ಒಂದುಗೂಡುವುದರಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಅತಿಯಾದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧತೆಯು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಇದು ಸರಿಯಾದ ವರದಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಏರೋಧ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನೂ ಸಹ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ವರದಿಯೇ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದುದು, ಏಕಿತವಾದುದು, ಸರಿಯಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇದನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೈಸೂರನ್ನು ವಿಶಾಲ ಮಾಡುವುದು ಅನಗತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾವು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ನಾವು ಏನು ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೋ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪು ಕೊಡಲಿ. ಏನು ಹಾಕಿ, ಮುಂದಿನ

ವಿಳಿಗಳಿಗಿಂತ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಹೊತ್ತು ನಾವು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸದ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾದಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ನಿರ್ಮಾಣವೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ;—ಇದನ್ನು ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರೀತಿ ಕರೆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಕೋರಾರದವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ನಾರಾಯಣರಡ್ಡಿ (ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ-ಗುಡಿ ಬಂಡೆ).—ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ.—ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ನಾರಾಯಣರಡ್ಡಿ.—ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನವಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತನಾಡಬಹುದೇ ಹೊರತು ಬೇರೆಯವರ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡಿ ill-feelingsಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ.

(Interruption)

Mr. SPEAKER.—I want Hon'ble Members to maintain perfect silence and decorum. Hon'ble Members must always avoid unpleasant statements.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ.—ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಬಾಕಿಯ ಭಾಷೆಗಳು ಎಲ್ಲರ ಬಾರದು, ಹೊರಟು ಹೋಗಬೇಕು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಹಿತವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪಾದವೇ ಹೊರತು ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡುವವರೇ ಒಂದು ಕಡೆ, ತಮಿಳು ಮಾತನಾಡುವವರೇ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ದೇಶವನ್ನು ನಾವು ವಿಭಾಗ ಮಾಡುವಾಗ viable state ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಹೇಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ಪ್ರಾಂತ ವಿಂಗಡಣೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ಪ್ರಾಂತ್ಯದವರು ಯಾರು ಯಾರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು ನಾವು ಬಳ್ಳಾರಿಯವರನ್ನು ಹೇಗೆ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿರೋಣ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಅವರು ನಮಗೆ ಹೊರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಾರದು. ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಭಾರವಾದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕಂಡರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಭೂ ಸಂಪತ್ತು, ಐನಿಜ ಸಂಪತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಮೈಸೂರಿಗಿಂತ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಕರ್ನಾಟಕ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅಗಲಿ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ತಾವು ಬೇರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಹಜ, ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂದಿ ಮಾತನಾಡುವವರು ನಾವೂ ಬೇರೆ ಇರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಹಜ. ನಾವು ಹೇಗೆ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು

ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತೇವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅವರೂ ಇದ್ದು ತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬರಿಯ ಭಾಷೆಯ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ರಚನೆಯಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಭೂಪಟ ಹೇಗೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಎರಡು ಕೋಟಿಯಾಗಬಹುದು, viable units ಆಗಬೇಕು. ಅಂಥಕ್ಕೆ ಮೂರು ಕೋಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ಏಳು ಕೋಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲ ಹಿಂದಿ ಮಾತನಾಡುವವರು ಅಷ್ಟು ಜನ. ಹೀಗಾದರೆ viable units ಆಗುತ್ತವೆಯೇ? ಇಲ್ಲ, ಆಗಲಾರದು. ಒಂದು ಕೋಟಿಯಾಗಲಿ, ಎರಡು ಕೋಟಿಯಾಗಲಿ ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗಡಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿ, ಭಾರತವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದೋ ಅಷ್ಟು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬೇಕು. ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಸಮಾನಾಗಿ ಮಾಡಿ ದೇಶವನ್ನು ಪುನರ್ರಚಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅಧಾರವಾಗಿ ಇನ್ನೇನೂ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಆ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಬಂದು ಸೇರುವ ಜನರು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಜನರೆಂಬುದನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಡೆಯ ದಾಗಿ, ಪ್ರಧಾನವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಭಾರತವನ್ನು equal viable units ಆಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಂತ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಹಾ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ, ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಹನೀಯರೂ ಕೋಮುಸಾರು ಭಾವನೆ ಅಥವಾ ಅಕ್ರೋಶಕ್ಕೆಡೆಗೊಡಬಾರದು. ಈಗ ಮದರಾಸು, ಬೊಂಬಾಯಿ, ಬಂಗಾಳ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಮುಂದೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಬಹುದು. ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾದುದು ಮೈಸೂರಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದನ್ನೇ ಅಲ್ಲ, ಭವ್ಯ ಭಾರತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೇಕು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವದಿಂದಲೇ ನೋಡಬೇಕು? ನಾವು ಇವೊತ್ತು ರಾಜ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ನಷ್ಟಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಎಂದು ವೇಳೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವಿಲ್ಲವೆ? ಅವರು ಪ್ರಾಂತ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಲು ನಮಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಮೈಸೂರು ಹಣಕಾಸಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಮಾದವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೈಸೂರನ್ನು ವಿಶಾಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮರೆಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿದರೆ ನಮಗೆ ಭಾರವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ? ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವಿದೆ, ಅದರ ಅಂಗವಾಗಿ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲ ಹೊರೆಯನ್ನೂ ಅವರು ಹೊತ್ತಿರುವಾಗ, ಅವರು ಮಾಡುವಾಗ, ನಾವೇಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಬೇಕು? ಬಳ್ಳಾರಿಯನ್ನು ನಾವು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅದರ ಆಗು ಹೋಗುಗಳಿಗೆ ಅವರೂ ಜವಾಬ್ದಾರರು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೈಸೂರನ್ನು ವಿಶಾಲ ಮಾಡ

ಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ (ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ) : ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾವು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಂಸ್ಥಾನಾಧ್ಯಂತವೂ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವೋ ಅಂಥ ಕಡೆ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೂ ಸಹ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮುಖ್ಯ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಾಗ ನಮ್ಮ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರು, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಅಧಾರವಿಲ್ಲದೆ ನಾವು ಮನಸ್ಸೇಚ್ಚೆಯಾಗಿ ಅವರ ಮುಂದೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದೂ ಅಧಾರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆರೆ ಬರುತ್ತದೆಂದೂ, ಆದುದರಿಂದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೇಜರಣೆ ಮಾಡೋಣ, ಅನಂತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸೋಣ ಎಂದೂ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಕಾರಣ ಈ ಸಭೆಯ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ.

4 P.M.

ಕಾಲ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗಲಾದರೂ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು States Reorganisation ಸಮಿತಿಯವರಿಗೆ ತಲಪುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೈಗೊಂಡಿ ಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಸಹ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂದು ದೀರ್ಘ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವರು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಇಂದು ಯಾವ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು, ಯಾವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ, ಅಷ್ಟೇ ಪರಿಮಿತಿ ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಭಾಷೆಯ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ, ನಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡುತ್ತಾರೋ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.)

ಕೆಲವರು ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯೋಣ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ. ಕೆಲವರು ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಗಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ವಾದವನ್ನು ಇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾದವನ್ನು ಅವರು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ All-India ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರೇ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಪಾರು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಇಂದಿನ ಸನ್ನಿವೇಶ, ಶಕ್ತಿ ಅಂದಿನದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂತರವಿದೆ. ಅಂದಿನ ಗುರಿ ನಾವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಗಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟು, ಐಕ್ಯಮಾತ್ಸ, ಹುರುಪು, ಉತ್ಸಾಹ ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿತ್ತು. ಅಂದಿನ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಂದಿನ ಸನ್ನಿವೇಶವೇ ಬೇರೆ ಇದ್ದೀ ಇಂದಿಯಾದೇಶಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ನಮ್ಮದೇ ಆದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವಿದೆ. ಈ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದವರು ಬೇರೆ ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದವರು ಬೇರೆ. ಈ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವವರು ಬೇರೆ ಎನ್ನುವ ಭಿನ್ನಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿದೆ. ಅವರ ಮುಖ್ಯಗುರಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯತೆ ಇರಬೇಕು, ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳೂ ತಮ್ಮ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾವು ನಿಂತು ಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಒಂದೇ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ Reorganisation ಕಮಿಟಿಗೆ ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೆಷ್ಟು ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ನೀವು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಮಾತಿನ್ನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಯಾವ ಸಂಸ್ಥಾನವೇ ಆಗಲಿ ಒಂದು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಆ ಸಂಸ್ಥಾನ ಅತಿದೊಡ್ಡದಾಗಿಯೂ ಇರಬಾರದು ಅತಿ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿಯೂ ಇರಬಾರದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಇತರ ದೇಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಇವೊತ್ತು ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶವಿದೆ. ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶವನ್ನು 48 ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಮಾಡಿ ಆ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಂಸ್ಥಾನದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತಲೂ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟು ಕಮ್ಮಿಯಾದರೂ ಸಹ ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಕ್ಷ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೋಷಿಗೆ ಸೇರಿದ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿವೆ. ಜೆಕ್‌ಸ್ಲೋವಾಕಿಯಾ, ಹಿಂಗ್‌ಂಡ್, ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲೆಂಡ್ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿವೆ. ಅಷ್ಟೇಕೆ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ

ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಕೇವಲ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಷ್ಟೇ ಇದೆ. ಅಥವಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯಿರಬಹುದು. ಇಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಿರತಕ್ಕಂಥ ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನಗಳಿಸಿರುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡುವುದಾದರೆ, West Punjab, Orissa ಇವುಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯಿದ್ದೇ ಹೊರತು ಅಷ್ಟೇನೂ ದೊಡ್ಡದಾಗಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಚಿಕ್ಕರಾಜ್ಯ ಅಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಿದೆ, ಇಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಸಾಲದು, ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಾದದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ತಿರುಳಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಮಗೆ ಈ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಮುಖರು ತಮ್ಮ ಅದೇ ಸ್ಥಾನ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆರೋಚನೆಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ದೇಶದ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಲಿ, ಆ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಬೇಕು, ಆ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಿಂದ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಬೇಕು, ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬೇಕು, ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಆಗಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅದರಿಂದ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲರಂತೆ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ನೊಟಿಸಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಮೈಸೂರಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ 50 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸೋಣ.

ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಜೊತೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕದವರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೈದರಾಬಾದಿನ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ಬದರ ಜಿಲ್ಲೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ, ಕೊಡಗು, ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂತಹವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ವಾದವನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವಾದಿಗಳ ಹೂಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೊರರಾರದಂಥ ಹೊರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಹಳ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ communications ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾವು ನೋಡೋಣ. ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ರಾಯದುರ್ಗ, ಭದರ, ಈ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸಹ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣವೇ ಮುಖ್ಯಪಟ್ಟಣವಾಗಿರಲಿ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಡೀ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕನ್ನಡದ ಭಾಗಗಳು ಎಷ್ಟು ದೂರವಾಗುತ್ತವೆ

1955}

ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ರಾಯಚೂರು ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು-ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ 250 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಆಗುತ್ತದೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗ 342 ಮೈಲಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ, ಬದರೆ, 466 ಮೈಲಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲೂ ಬದರೆಯಲ್ಲರಂತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಕೊನೆ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಿದಾರೆ. ಆ ಪಟ್ಟಣದ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನಾವು ಲಘು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ 537 ಮೈಲಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಧಾರವಾಡ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾಂ ಇವುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಾದರೆ 200-300 ಮೈಲಿ ದೂರ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ್ವಾರವ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು 500 ಮೈಲಿಗಳ ಪ್ರಯಾಣ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮೈಸೂರು ಒಂದು compact area ಆಗಿರುವಕಾರಣ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಊರಿನಂತಕ್ಕಂಥ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರು ಸಹ ಏನಾದರೂ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಒಂದು deputation ಹೋಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದರೆ ಅನುಕೂಲವಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ದೂರದ್ದಿರುವ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಜನರು ಸುಮಾರು 300-400 ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ದೂರದಿಂದ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ. ದೂರವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಅನೇಕರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಚೊತೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರವಾದರೆ High Court ಮುಂತಾದವು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ 200-400 ಮೈಲಿಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳ ರಸ್ತೆಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ. ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ district headquarters ಹೋಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಫುನು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರತಕ್ಕ ದೇಶ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಚೊತೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ರಸ್ತೆಗಳ communicationsಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬಹಿರ ತಕ್ಕಂಥ ದೇಶವನ್ನು ನಾವು ವೈಸನೂರು ಸಂನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ರೆವರ್ನ್ಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುಹಣ ಬೇಕಾದರೂ ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನಮೂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

“ The total road mileage exclusive of village roads in the Mysore State is 10,848 miles. The total length of village roads is 1,544 miles. The area of the State excluding Bellary is 29,489 sq. miles. The average road mileage in Mysore State, excluding village

roads, works out to 36.7 miles for every 100 sq. miles.

To reach the Mysore standard in respect of road facilities 5,069 miles of new roads will have to be added to the road mileage in the Kannada areas of Hyderabad and 3,245 miles in the Kannada area in Bombay. The approximate cost of making additional mileage of roads will be Rs. 760 lakhs for Hyderabad, Rs. 486 lakhs for Bombay, and Rs. 60 lakhs for Madras."

ಬರಿ ಕೇವಲ ಇದೊಂದು ಭಾಗವನ್ನು ರೈಲ್ವೆ
ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣವನ್ನು
ನಾವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವ್ಯಯಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಹೋಲಿಸುವುದಾದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಚದರ ಮೈಲಿ ಗಳಿಗೊಂದು ಸ್ಕೂಲಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಚದರ ಮೈಲಿ ಗಳಿಗೊಂದು ಸ್ಕೂಲಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ದರ್ಜೆಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಬಡ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮನಗಾಣಬಹುದು. 'ಹೈದರಾಬಾದ್' ದೇಶದಲ್ಲರಕ್ಕೂ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಸಂಖ್ಯೆ 8.49 ಶೇಕಡ ಮಾತ್ರ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 20.6 ಶೇಕಡ ಇದೆ.

೨೨೨ ಎಸ್. - ಗೋಪಾಲಗೌಡ. - ಹಾಗೆಯೇ ಬೊಂಬಾಯಿ, ಮದ್ರಾಸಿನದನ್ನೂ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ—ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕ ನಮಗೆ ಸರಿನಮನಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಾಸ್ತಿಯಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಅಷ್ಟೇ ಅದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಸ್ಕೂಲು ಕಾಲೇಜುಗಳ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಬಿರ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಪು ನಮಗೆ ಹೊರೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನ ದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಸ್ಕೂಲು—ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಾವುಗಳು 175 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ recurring charges ಪೇರೆ 10 ಲಕ್ಷವಾಗು ತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಹ ಅವರು ನಮಗಿಂತಲೂ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದುದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ
ಇರುವ medical ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಈ
ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಮಗೂ ಆವರಿಗೂ ಅಜಗಜಾಂತರ
ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ
ಇಂಡಿಯಾ ಫೈನಿಸಿನ್ ಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಉತ್ಪನ್ನ
ವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಕೆಲವು 32 ಆಸ್ಪತ್ರೆ
ಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ 232
ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಚಿಕ್ಕಲಿಂಗಯ್ಯ (ಮಳವಳ್ಳಿ-ಅನುನೂರಿತ
ಜಾತಿಗಳು).—ಇಲ್ಲಿ ಬಾಯಿರೆ ಜಾತಿ ಎಂದು ಲಘು
ವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—Allopathy ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಕೂಡ ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ 43 ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಗೆ 1.1 ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಯಾಯಿತು. 431 ಚದರ ಮೈಲಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಯಾದಂತಾಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ 84 ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಗಳಿವೆ. ಸುಮಾರು 62,000 ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ಭಾಗದಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿವೆ. ಅದೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 526 ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿವೆ; 18,000 ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಅಪಾರ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಇಮಾಂ.—ಬೊಕ್ಕಸದಲ್ಲಿ ಹಣವಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—61 ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

“To reach the standard of Mysore, making allowances for variations in the density of population, climatic conditions and other factors, it would be necessary to expand the medical facilities four-fold in the Districts of Raichur, Bidar and Gulberga and at least two fold in the Kannada areas of Bombay and in South Kanara. New District Hospitals will have to be built at Raichur, Bidar and Gulberga. The equipment leaves much to be desired. Suitable buildings will have to be provided for the existing dispensaries and the new ones to be opened. In our estimate, this may cost about Rs. 20 lakhs for building and equipment for District Hospitals and another Rs. 24 lakhs on buildings for the additional 120 dispensaries in the rural areas.

The maintenance of these hospitals will add about 20 lakhs to the annual expenditure on medical relief in these three districts. For stepping up public health amenities, we think that the present expenditure may have to be raised by about Five lakhs of rupees.

In the Kannada areas of Bombay, the position is very much better. However, to reach the Mysore standard the number of institutions will have to be doubled. That is

to say, 80 new dispensaries will have to be opened. This will involve an additional expenditure of 16 lakhs of rupees on building and equipment and an annual additional recurring expenditure of about 12 lakhs for maintenance.”

ಅದೇರೀತಿ Animal Husbandry ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಾದರೂ, ಅಲ್ಲಿಯೂ ನಹ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು, ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕದವರಾಗಲಿ, ಇತರ ಭಾಗಗಳವರಾಗಲಿ ಮೈಸೂರಿನವರೊಡನೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಆಸೆಯಿಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರೂ, ಈ ಚಳವಳಿ ಹುಟ್ಟಿರುವುದು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲೇ; ಇಲ್ಲಿನ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಲೂ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರುತ್ತಲೂ, ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೇ ಮುಂತಾದವರು ಚಳವಳಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೆ ಎಂದು. ಅವರಿಗೇ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಇವರೇಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಾತರತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನವರು ಕಾತರಪಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿನವರು ಹಿಂದೆಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರೂ ಮೈಸೂರಿನೊಡನೆ ಸೇರಿದರೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾತರರಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಏಕೀಕರಣವಾದಿಗಳು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿರುವವರನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ದೊಡ್ಡ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿಗಳ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ನೋಡಬೇಕು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಬಡ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಅವರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ತೀರ್ಪುನಾಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೋ ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ನಿಟ್ಟು ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲೇ ನಾವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೇವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯದ ವಿಷಯವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಈ ಹೊತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗೂ ಕೂಡ ನಾವು ದೀಪಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೂ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳವರಿಗೂ ಅಂತರ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ದೀಪದ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಷ್ಟ

ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರೋಗಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಹೇರಳವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇದರಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿವೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೂ ಸಹ lift irrigation ಗಾಗಿ ನಾವು ಇಂದು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲೆವು. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ, ನಾವು ಅವರನ್ನೂ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಅವರಿಗೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಅವರಿಗೂ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಂತೆಯೇ ಇತರ ಕನ್ನಡ ನಾಡುಗಳವರೂ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ನಾವು ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುವಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕುಂದುಂಟುಮಾಡಿಕೊಂಡಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೇಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವೇನೂ ದಾನಶೂರರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಧಾರೆಯೆರೆಯೋಣ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಧಾರೆಯೆರೆಯುವ ದಾನಿಗಳು ನಾವಾಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಾದವನ್ನು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಮೈಸೂರು ಈಗಿನಷ್ಟೇ ಇದ್ದರೆ ಸಾಲದು, ಕೇವಲ 10-12 ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲದ್ದರೆ ಏನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲಾರರು, ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಅಖಂಡಕರ್ಣಾಟಕವಾದರೆ 27-30 ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿದ್ದು ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಯುತವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದು; ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವರುತ್ತದೆ; ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವಾಗಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ವಾದವಿದೆ.

4-30 P.M.

ಆದರೆ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ, ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಆ ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ದೇಶದಲ್ಲೆರತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ; ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದೆ; ಅದು ಯಾವ ಒಂದೆ ಬೇಧಭಾವವನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ನಮಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾದೇಶ ಒಂದು ಅಖಂಡ ಭಾರತ ರಾಜ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಈ ರೀತಿ ವಾದಮಾಡುವುದು ಅಪ್ರಕೃತ.

ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಇನ್ನೊಂದು ವಾದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ—ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ದೇಶಗಳೆಲ್ಲ ಕೆಲವು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿವೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ತೀರ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿವೆ; ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಅಡಚಣೆಗಳೂ, ತೊಂದರೆಗಳೂ ಆಗುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುವಂಥ ದೇಶಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ ಒಂದುವಾಗಿ ಅನೇಕರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಈ ದಿವಸ ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯು.ಪಿ. ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಬಹಳ ವಿಶಾಲವಾದ ದೇಶ. ಆದರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬೊಂಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು

ಬಹಳ ವಿಶಾಲವಾದ ದೇಶಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಅವು ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ದಿಂದಲೇ ಬಹುಶಃ ಅವು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗಿಂತಲೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬೀಳಲು ಕಾರಣವಾಯಿತೇನೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಹಾಗೆಯೇ ಅವರೂ ಒಂದು ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಹಾಗೆಯೇ ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಈಗ ಪೂನಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೇಶಗಳೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡದಾಗಿಬೀಳುವಂಥ ವಾದ ಏಳುತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನಾದರೋ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶ ಈಗ ಹೇಗೆ ಇದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಇರುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಲೋಚನೆಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾದಂಥ ಕೊಡಗು ಒಂದು ತೀರ ಚಿಕ್ಕ ರಾಜ್ಯ. ಇದರ ಹಾಗೆಯೇ ಅಸ್ಸಾಮಿನಲ್ಲಿ ಮಣಿಪುರ ಇಂಥವುಗಳೆಲ್ಲಾ ತೀರ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಾದುದರಿಂದ ಅವುಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿವೆ. ಇಂಥ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರಲು ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೂ ಕೊಡಕಾದ ನಮ್ಮ ಗಳುತ್ತವೆಯೋ ಅಂಥವುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ದೇಶಗಳು ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ರೀಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಾವಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).—ಅದೂ ಕೂಡ ಆಗಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಅಂಥ ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು. (ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಗದ್ದಲ)

ಈಗ ಈ ಕೊಡಗು ಒಂದು ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥಾನ. ಇಂಥ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಕಾಲ ಮೇಲೆಯೇ ಅವುಗಳಿಗೆ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇಂಥವುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಆಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಇದೂ ಕೂಡ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರಾಗಿಯೇ ಬರುವುದಾಗಿದ್ದರೆ ಬರಲಿ. ಹಾಗೆ ಅವರು ನಾವು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಅವರು ನಮಗೆ ಬೇಡವೇ ಬೇಡ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ತನ್ನದೇ ಆದಂಥ ಒಂದು ಪೌರಪತ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಇದು ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ತಕ್ಕಂಥ ಯೋಚನೆ ಇರುವವನು ಈಗ ಇದು ಹೇಗೆ ದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ವಾದ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ವಾದವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮಾಧವಾಚಾರ್ (ಭದ್ರಾವತಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ರಾಜ್ಯಗಳು ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನೊಳ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮಾಧವಾಚಾರ್.)

ಗೊಂಡಿರುವಂಥ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಇಂದು ನಮ್ಮ ಗಳೆ ಮುಂದೆ ಐಟ್ನಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮುನ್ನ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ಹೂಡಿದ್ದ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಲಿ ದಾನಮಾಡಿಂಥ ಮಹನೀಯರನ್ನೇಕರುಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಮುಖ್ಯವಾದ ನಾಲ್ಕು ದೊಡ್ಡ ಮಹಾಧೈಯಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ-ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಜವಾಹರ ನೆಹರೂ ರವರನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಎರಡನೆಯದು. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುವುದು. ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ ಸಮತಾವಾದಿ ತತ್ವಗಳಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟುವುದು. ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಹಾಧೈಯಗಳು ಅಖಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದವು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಹಾಧೈಯಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬುದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರೇಮಿಯ ಆತ್ಮ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಯಾರು ಯಾರು ಒಂದು ಬಯಕೆಯನ್ನು ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಹಾಧೈಯಗಳಿಗೆ ಐಟ್ನಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರ ಪೈಕಿ ನಾನೊಬ್ಬ. ಆದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಮೊದಲನೆಯ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಎರಡು ಮಹಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟಗಳ ಪರಿವಾಗಿ ಜಮಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ ಎರಡು ಮಹಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧಿನಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೇ ನಾವು ಈ ನಮ್ಮ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಫಲೈ ಮತ್ತು ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಗಳೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮಗಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ವಿಸ್ತರಣೆ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಎನ್ನುವ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದು ಕೇವಲ ತಬ್ಬಿದ್ದ ಮಾತ್ರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಂಡು ಬಂದರೂ, ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕನ್ನಡಪ್ರಾಂತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಚೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಈ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಅಂಥಮೋಪದೇಶವೇ ಆಗಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡತಕ್ಕವರನ್ನು ಒಂದು ತಾತ್ಕಾರಿಕ ಮನ್ನೋ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ದಯವಿಟ್ಟು ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಆದರೆ ನಾನು ಯಾವ ಒಂದು ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿವನ್ನೂ ನನ್ನ ಆಂತರಾತ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ದೇಶವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ನಾವು

ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡುಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆಸೆಯನ್ನು ಮೂಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ದ್ದರೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಆ ಆಸೆಗಳಿಲ್ಲಾ ಈದೇರಬೇಕಾಗಿ ದ್ದರೆ ನಾವು ಈ ಭಾಷೆಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಯನ್ನು ಕೊಡಬೇ ಸಮಾಜ ತನ್ನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದೇ ರಿಂದಲೇ ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಫನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಬೇಕು, ಎಂಬ ಒಂದು ಘನ ತತ್ವವನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಚಳುವಳಿ ಹೂಡುವ ಮೊದಲೇ ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಸಿತ್ತು. ಅಷ್ಟು ಹೊರತಾಗಿ ಆಗ ಇದನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ಕ್ಷಣಿಕವಾದಂಥ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಜನರನ್ನು ಕರಳಿಸಿ ಅಥವಾ ಅವರನ್ನು ರೊಚ್ಚಿಗೆಬ್ಬಿಸಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪಡೆಯಬೇಕು ಅನ್ವತಕ್ಕಂಥ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರ ವಿಚಾರವೂ ಹಾಗೆಲ್ಲ; ಆದರೆ ಆ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಆಗಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿ ಅಥವಾ ಇಂದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡೋಣ ಮತ್ತೊಂದು ದಿವಸ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡೋಣ ಅನ್ವತಕ್ಕಂಥ ಮನ್ನೋಭಾವ ಅವರಲ್ಲಿಲ್ಲ-ಅವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದಂಥ ಒಂದು ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯಮೇಲೆ, ತಮ್ಮ ಒಂದು ಸತ್ಯಶಕ್ತಿಯಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಂಥವರಾಗಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೊರಪಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಸತ್ಯನೀತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿರುತ್ತವೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.-ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಮ್ಮೆ ತಡೆಂದ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಬೇಡ ಎಂದೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮಾಧವಾಚಾರ್.-ಅದು ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಈಗಲೂ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಶ್ರಮ ಪಟ್ಟು ಹುಡುಕಿದರೆ ಆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ಆತ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಪದಗಳನ್ನೇ ಹುಡುಕಿ ತಂದು ತಮಗಿ ನಾನು ತಿಳಿಸಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಕೆಲವರು ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಫನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯನ್ನು ಭಾಷಾ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಒಂದು ಅಡ್ಡತಮತ್ತು ಅರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಒಂದು ಕೃತಕ ಮನ್ನೋಭಾವವನ್ನು ತಾಳಿ ಮೂಲ ತಳಹದಿಯಾದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಂದು ತಾತ್ಕಾರಿಕ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೂ, ಒಂದು ದಿಕ್ಕಾರ ಮನ್ನೋಭಾವನೆಯಿಂದಲೂ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಒಂದು ಪವಿತ್ರವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನೋಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಎತ್ತಬೇಕಾಯಿತು. ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಾನಾ ಮುಖವಾಗಿ ನೋಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಜನರ ನೈತಿಕಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡೋಣ ಎಂದರೆ ಕೆಲವರು ಏಕೆಗೋ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಂಥ ಒಂದು ಭಯ ಮತ್ತು ಕಳನಳವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿ

ದ್ವಾರ. ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿ ದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಆಧಾರಗಳೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಇಡೀ ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲೇ ಯಾವತ್ತೂ ಇದರ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಹೇಗೆ ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತನ್ನ ಧೈಯ ಧೋರಣೆಗಳ ಮೀರುತ್ತ ವೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ದೇಶದ ಮೂಲಮೂಲಗೂ, ಆಲಂಬವಿದ್ದ ರಾದಿಯಾಗಿ ಸರ್ವಜನ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೂ 'ಜೀವಜ್ಯೋತಿಯಂತೆ ಬೆಳಗುವ ಜನ ಸಂಘಟನೆಯೇ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಸಾರಿದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಇಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಜನರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಏಕಮತ್ಯವನ್ನು ಭಿದಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಆಡಳಿತದ ಒಂದು ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹರಿದು ಹಂಚಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಅವರು ಹರಿದು ಹಂಚಿಕೊಡತಕ್ಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪುನಃ ಒಂದು ಸುಮ್ಮವಸ್ಥೆಗೆ ಮೊದಲಿದ್ದಂತೆ ತರದೆ ಹೋದರೆ ಈ ಜನ ಸಂಘಟನೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು, ಈ ಭಾಷಾಪಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಪುನರ್ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಹೂಡಿದಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಸಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ತಿಳಿಸಿದನಂತರವೇ ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು, ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಪ್ರಚಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ಆದ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವಾಗ ಮೊದಲು ಈ ಭಾಷಾ ಪಾರುಪ್ರಾಂತದ ವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದವರು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನವರು, ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಜನರು. ನಮ್ಮ ಈ ಮೈಸೂರು ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ರಾ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾದ ಇತಿಹಾಸಗಳಿವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈಗಲೂ ನಾವು "ಉದಯವಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಚೆಲುವ ಕನ್ನಡ ನಾಡು" ಎಂಬುದಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತ, ಸಂಕಲ್ಪಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮಗೆ ಇದರ ಅರ್ಥವೇನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಏನೋ ಒಂದು ಭಾಗ್ಯ ವಶಾತ್ ನಮ್ಮ ಈ ಮೈಸೂರು ಆಡಳಿತ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮತಿ ಮಹಾರಾಜರವರ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರಿಂದ ಇದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಹಿಂದೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದು ಇಂದು ಕೈಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡ ಭಾಗಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಟ್ಟು ಕೂಡಿಸ ಬೇಕು. ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡಲು ಒಂದು ಪರಿಹಾರೋಪಾಯವನ್ನು ಇಂದು ನಾವು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮದ್ರಾಸ್-ಬೊಂಬಾಯಿನಂಥ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರ ತಕ್ಕ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ತೀರದಾಗಿವೆ. ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವುಗಳು ಒಂದಲ್ಲ-ಎರಡಲ್ಲ. ಈ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾಂತರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ ಸಭೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವ ವನ್ನು ಬೀರುವುದಕ್ಕೆ ಈ ದಿವಸ ಶಕ್ತರಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಈ ದಿವಸ ತುಂಬ ನಿಶ್ಯಕ್ತ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಗ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥವರನ್ನೇ ಆ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಅವರು ಹೋಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದಂಥ ಜನರು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ವಿನಿ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡೋಣವೆಂದು ಹೋದರೆ

ಇವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಕರ ಹಾಗೆ ಕುಳಿತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಅವರು ಮನಗಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಆರಿಸಿ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಜನರು ಪ್ರಜಾನುರಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಬೀರುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಅನೇಕರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ನವನ್ನು ಕೊಡ ತಕ್ಕ ಯಾವ ರೈತನಿದ್ದಾನೋ ಯಾವನನ್ನು ನೇಗಿಲಯೋಗಿ, ಅನ್ನದಾತ ಎಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಮತ್ತು ಈ ದಿವಸ ನಾವು ಯಾರ ನೆರಳಿನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅಂಥವನ ಕಷ್ಟಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ತರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇವರು ಇನ್ನೇನೂ ಅರ್ಥವಿದ್ದು ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ! ಸುಮ್ಮನೆ ಆ ರೈತರಿಗೆ ಅಂಥ ಕಷ್ಟಗಳಿವೆ, ಇಂಥ ನೋವುಗಳಿವೆ ಎಂದು ಬಾಯಿಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆತನಿಗೆನು ಆನುಕೂಲವಾಯಿತು! ಇಂಥ ಅನ್ಯಭಾಷೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು? ಹೀಗೆ ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನುಭವಿಸು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆದಗಿರತಕ್ಕ ಸಂಪತ್ತುನ್ನು ವಿಮರ್ಶಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು. ಶೇಷಾದ್ರಿ ಸಮಿತಿಯವರು ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರು, ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಸ್ತಿಕವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ವಿಷಯಭ್ಯಾಸ, ರಸ್ತೆಗಳ ಮುಂತಾದ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿ ಪಡೆದಿದೆ, ಆದಕಾರಣ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಇದರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಾದವಿದೆ. ಆದರೆ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನವಾದುದು ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಇಂಥ ಸಂಪತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಹೊರಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶ ಗಳಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ತಾವೂ ನೋಡಿದ್ದೀರಿ, ಒದ್ದಿದ್ದೀರಿ. ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸತ್ತಿಮುಳುಗಿ, ಮತ್ತು ಕಾರಾವಳಿಯಿಂದ ಉತ್ತರದ ದಕ್ಷಿಣ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಧುಮುಕುವ ಜಲಪಾತಗಳನ್ನು ಪ ಯೋಗಿಸಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ತೈಲಮಾಡುವುದಾದರೆ-ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಆಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದಿರುವಷ್ಟು ಎದ್ದುಚ್ಚುತ್ತಾ ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಬರ್ಮಾ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಅರಣ್ಯಗಳಿವೆ. ಎರಡು ಹಡಗು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವುಂಟು. ಈ ವಿಷಯ ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದು, ಆದರೂ, ಮುಂದೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ನಾವು ತ್ಯಾಗ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕೂಡ ಬೀರೂರಿನಲ್ಲಿ ನೇರದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇದರ ತತ್ವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮಾಧವಾಚಾರ್.)

ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುವುದಾದರೆ, ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಜನ ಅದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವ ಸುದಿನವನ್ನು ಕಾದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥದಲ್ಲ ಕೂಡ 'ಬೇರೊಂದು ಪ್ರಾಂತವಾಗಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣಾವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು, ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಇದಾಗಬೇಕು' ಎಂದು ಚಳವಳಿ ಕೂಡ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ಯುಗದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಜನರು ನಿಧಾನವನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಬೇಗಬೇಗ ತಾವು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕೆಂದಿಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅಂಥದಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಹೋರಾಟ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಅನಾಹುತ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಕೆಲವು ಬಾಂಧವರು ಯೋಚನೆಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಮೇಧಾವಿಗಳು ಇದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಜನರ ಇಪ್ಪಾರ್ಥವನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಈ ಹೊತ್ತಿನ ದಿನನ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ States Re-organisation Commission ಎಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದರು. ಜನರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದಿಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಜಿ.ವಿ.ಪಿ. ಸಮಿತಿ, ಧಾರ್ ಸಮಿತಿ ಎಂಬ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದ್ದರು. ಈ ಹೊತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳೂ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ತುಂಬ ದೊಡ್ಡವೂ ಆಗಿದ್ದು, ತರ್ಕಬದ್ಧವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಿಂಗಡಣೆಯಾಗ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಸ್ಪೀಕರ್, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಇಂಥ ಹುದ್ದೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇದ್ದು ಆಡಳಿತ ಶಿರೋಭಾರವು ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಆದಕಾರಣ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯವೆಂಬುದು ಮನದಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣಾ ಸಮಿತಿಯವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು; ಕೆಲವರು ಹೋಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಲೇ ಅನೇಕರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಕೋಚವಿತ್ತು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಈ ಮಹಾಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಅಡ್ಡಬಂದಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿ ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನುಸರಿಸಬೇಕು. ಅದರೂ ಕೂಡ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಶಾಸನಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಲಾಗಿದೆ, ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿರಬಹುದು. ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಯಾರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಯಾರೂ ನೋಯಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಳಿದಿರುವವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ನಾವು ತೊಂದರೆಪಡಲು ನಾವೇನೂ ದಾನಶೂರ ಕರ್ಣರಲ್ಲ ಎಂದು ಒಬ್ಬರು ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರೇನೂ ಹಿಂದುಳಿದವರಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪತ್ತು, ದೈವ ದತ್ತಪ್ರಾದ; ಕೆಲವು

ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸಿದರೆ, ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತವಾದ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ತ್ಯಾಗಮಾಡಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿನು ತಪ್ಪಿದೆ! ಭಾರತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಇಂಥದು. ನಾವು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸರಿನುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಹಿ ಕೌರವನನ್ನಲ್ಲ, ರಾವಣನನ್ನಲ್ಲ, ದಾನಶೂರನಾದ ತನು ವಜ್ರಕವಚಕುಂಡಲಗಳನ್ನೇ ದಾನಮಾಡಿದ ಕರ್ಣನನ್ನು, ಸತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ತ್ಯಾಗಮಾಡಿದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೊಡನಿದ್ದ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಪುನಃ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದಿಚ್ಛಿಸಿ ಬರುವವರಿಗೆ ಕರುಣೆ ತೋರಿಸಿ, ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲರೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಮೆಚ್ಚುವ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆವೇ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಅವನತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಲಾರದು. ಇದು ನಮಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ತರತಕ್ಕದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ನಮ್ಮ ಅಗ್ರಹವನ್ನು ಮುಂದಿಡುವುದಾದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ನೆರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಅನವಾಧಾನವುಂಟಾಗಬಹುದು. ಇದು ಯಾವ ಯಾವ ರೂಪ ಮತ್ತು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಇದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಊಹಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕಿರತಕ್ಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳವರು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ವೆಚ್ಚಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನೊಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ವಿನಯದಿಂದ ಮತ್ತು ನನ್ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ನೆಂದರೆ, ನಾವು ಬಹಳ ದಾಣಿಯಿಂದ ಹೋಗಬೇಕು. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಮರೆ ನಾಡು ಏಳಿಗೆಯಾಗಬೇಕೆಂದರೆ, ರೈಲ್ವೆ ಸಂಚಾರ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತವೆ; ಎಷ್ಟೋ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಇದು ಅಗತ್ಯ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಮೈಸೂರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕಕಡೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲ ಏನಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಬಂಡವಾಳದಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯಮಗಳು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಧಾರ್ವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖಾಸಗಿ ಬಂಡವಾಳ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಕಾರವಾರ, ತಾಳಗುಪ್ಪದಿಂದ ಭಟ್ಕರ್, ಭದ್ರಾವತಿ ಯಿಂದ ಮಂಗಳೂರು ರೈಲ್ವೆ ಸೌಕರ್ಯ ಪಡೆಯುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಾಹಸ ತೋರಿ ಅವರಿಂದ ಬಂಡವಾಳ ಬಂದು ದೇಶ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಮುಂದುವರಿಯುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈಗ ಮಂಗಳೂರಿನ ಒಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರ್ ಸ್ಪ್ರಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲೆಯೂ ತಯಾರು

ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ವಿದೇಶೀ ಸ್ಪ್ರಿಂಗ್‌ಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿವೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗಾಗಿ, ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬಂಡವಾಳಕೊಡಿ, ಈಜಿಲ್ಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲೆಂಡಿನ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಸಾಹಸಿಗಳು ಅವರು. ಪೋಲಿತ್ಸಾಹವಲ್ಲದೆ ಕೈಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕುಳಿ ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕಕಾಲ ಬಂದಿದೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಕಾಲವಲ್ಲ. ಮರೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಮರೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಕಿರ್ನಾಯ್‌ರವರೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಮರೆನಾಡನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ, ಪುರಸ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟರು, ಏನೋ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿತ್ತು, ಇದುವರೆಗೆ ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಯಾವ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ, ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನೂ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನೀವು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಈಗಲೇ ನಮಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಮ್ಮೊಡನೆ ಸೇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಮಿಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಹೈಕಿ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಏನಾ ಮಿಕ್ಕವೇನೂ ಹಿಂದಿಲ್ಲ, ಮುಂದೆಯೇ ಇವೆ. ಈಗ ನಾವಾಗಲೇ ಹೊನ್ನೆಮರಡು ಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯಗಳ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾಳೆ ಫನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸೇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಚಿತ್ರವನ್ನೂ ಕಣ್ಣುಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಎಷ್ಟುಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೂಡಲೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಡಿ; ಕಡಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ನ್ಯಾಯವಿದೆ, ಧರ್ಮವಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಹಾಯ ಕೇಳಲು ಹಕ್ಕೂ ಇದೆ. ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ರೈಲ್ವೆ ಲೈನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಅದೇ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ಬಹಳ ಕಡಮೆ, ಎಲ್ಲೋ ಒಂದುಕಡೆ ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ, ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರಾದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸಚಿವರಿದ್ದಾರೆ, ರವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲರೂ ದಕ್ಷರೇ. ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ದ್ವಿತೀಯ ಪಾಂಡೆ

ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ವಿತರಿಸುವ ಸಲುವೇಕೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಹಿಂದುಳಿದ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳು ಸಮ್ಮೊಡನೆ ಸೇರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಹೇಳತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದೀರಿ, ನಮಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂತಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಡಮಾಡಬೇಡಿ, ರೈಲು ಹೋದಮೇಲೆ ಹೊರಡಬೇಡಿ; ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಿ ಈಗಲೇ ಯೋಜನೆಮಾಡಿ. ಬೇಕಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಯಾವವಾವುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ, ವರ್ಷ ವರ್ಷವೂ ನಾಲ್ಕೈದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ನಾವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೇಳಬಹುದು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಎರಡು ಭಾಗವಾಗಲೆಂದು ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರು ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚವಿದೆ. ಒಂದೊಂದಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಬೇಕು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ವಿಪರೀತ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಜಾಸ್ತಿ, ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಜಾಸ್ತಿ, ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಜಾಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕವೊಂದಾದರೆ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

5 P.M.

Mr. SPEAKER.—How much more time does the Hon'ble Member require?

Sri B. MADHAVACHAR.—I may require about half an hour or 15 minutes at least, Sir.

Mr. SPEAKER.—What is the desire of the House? Shall we sit till he finishes?

MEMBERS.—Let him continue tomorrow, Sir.

Mr. SPEAKER.—All right. The House will now rise and meet at 8-30 A.M. tomorrow.

The House adjourned at Two Minutes past Five of the Clock to meet again on Saturday the 5th March 1955 at Thirty Minutes past Eight of the Clock.